

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Lenky Matyášové, soudkyně JUDr. Ludmily Valentové a soudce JUDr. Jakuba Camrdy v právní věci žalobkyně: **Ing. V. G.**, právně zast. JUDr. Pavlem Omelkou, advokátem se sídlem Sadová 6, 760 01, Zlín, proti žalovanému: **Krajský úřad Zlínského kraje**, odbor dopravy a silničního hospodářství, se sídlem Tř. T. Bati 21, 761 90, Zlín, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 31. 1. 2008, č. j. 57 Ca 38/2007 - 27,

t a k t o :

Rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 31. 1. 2008, č. j. 57 Ca 38/2007 - 27, **se zrušuje** a věc **se vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Žalobkyně (dále jen stěžovatelka) kasační stížností napadá v záhlaví označený rozsudek Krajského soudu v Brně, kterým byla zamítnuta její žaloba proti rozhodnutí žalovaného ze dne 21. 6. 2007, sp. zn. KUSP-1760/2007/DOP/Ti, jímž bylo odvolání stěžovatelky podané proti rozhodnutí Městského úřadu Luhačovice, odbor dopravy a přestupků ze dne 27. 11. 2006, č. j. 12596/06/262/311 zamítnuto a citované rozhodnutí bylo potvrzeno.

Dle názorů stěžovatelky všechny orgány, které v její věci rozhodovaly, pominuly zásadní skutkové okolnosti, nedokázaly se vypořádat náležitě se všemi provedenými důkazy, takže skutková podstata, která byla podkladem pro tato rozhodnutí, byla neúplně a neobjektivně zjištěna; proto i rozhodnutí, která vycházela z takto neúplně a neobjektivně zjištěného skutkového stavu, nelze považovat za zákonná.

Předně je dle stěžovatelky nutno poukázat na fakt, že ani správní orgány, ani soud nevzaly objektivně v úvahu to, že ke střetu vozidla řízeného stěžovatelkou s chodkyní mělo dojít při odbočování vpravo, kdy přední kola byla vytočena v plném pravém rejdu, takže je technicky nemožné, aby došlo k zachycení chodkyně levým předním blatníkem do levého boku chodkyně bez toho, že by takovému kontaktu předcházela pohybová reakce chodkyně směrem do vozovky a tedy i směrem k projíždějícímu vozidlu. Prostým porovnáním technické přijatelnosti vzniku nehodového děje se závěry znalce z oboru soudního lékařství ohledně mechanismu vzniku zranění lze konstatovat, že v průběhu celého přestupkového řízení nebyl objektivně a bez jakýchkoliv pochybností zjištěn skutkový stav, který by jednoznačně svědčil o zavinění stěžovatelky. Nikdo se objektivně a dostatečně nezabýval meritem věci. Jde zejména o následující rozpory mezi provedenými důkazy, bez jejichž odstranění nelze ve věci rozhodnout:

Z prvotních lékařských zpráv vyplývá, že zranění poškozené je popsáno jako zhmoždění pravého bérce bez bližší specifikace a bez objektivně prokázaného a popsaného lékařského nálezu. Toto zranění bylo diagnostikováno pouze na základě subjektivních údajů udávaných poškozenou, která udávala pouze bolestivost, aniž by při vyšetření bylo zjištěno jakékoliv objektivně zjistitelné zranění. Je ovšem pochopitelné, že ošetřující lékaři se jistí a raději uvedou to, co uvádí pacient, než aby některé z udávaných obtíží pacienta nezapsali.

Vzhledem k tomu, že správní orgán, který rozhodoval v první instanci, neměl ještě k dispozici odborné vyšetření znalce z oboru soudního lékařství, který byl dodán žalovanému spolu s odvoláním, měl žalovaný jakožto odvolací orgán přihlédnout i k závěrům tohoto odborného vyjádření.

Poškozená uvedla, že byla projíždějícím vozidlem zachycena zezadu ve chvíli kdy stála zády k vozovce a projíždějícímu vozidlu. Podle vyjádření stěžovatelky došlo k zachycení chodkyně při odbočování vozidla vpravo, ve chvíli, kdy přední kola automobilu byla vytočena v maximálním pravém rejdu, při velmi pomalé jízdě se zařazeným prvním rychlostním stupněm a kdy chodkyně bez rozhlédnutí odstoupila od prodejního stánku, otočila se a vstoupila do jízdní dráhy projíždějícímu vozidlu na vzdálenost, kdy již nebylo možno střetu zabránit.

Žádným z dosud provedených důkazů nebylo prokázáno, v jaké vzdálenosti před projíždějícím vozidlem chodkyně do dráhy vstoupila. Pokud nebyla žádným z provedených důkazů vyvrácena obhajoba stěžovatelky, že chodkyně jí vstoupila do jízdní dráhy v bezprostřední vzdálenosti, kdy ani při velmi opatrné a pomalé jízdě nebyla schopna kontaktu s chodkyní zabránit a pokud nebyla vyvrácena její obhajoba, že se chodkyně otočila a vykročila směrem do vozovky, pak v jejím jednání nelze spatřovat

porušení ustanovení § 4 písm. a) zákona č. 361/2000 Sb. a nelze hovořit o nějakém porušení povinnosti chovat se ohleduplně a ukázněně. Dosud provedenými důkazy stěžovatelce nebylo prokázáno, že by způsob jízdy nebyl v souladu s pravidly silničního provozu.

Z tohoto důvodu byl navržen další důkaz, a to znalecký posudek z oboru silniční dopravy, kdy by znalec na základě dosud provedených důkazů a při zhodnocení všech dostupných údajů vypracoval technickou přijatelnost obou verzí a posoudil způsob chování obou účastnic nehody v době před střetem z hlediska dodržování pravidel bezpečnosti silničního provozu, tak i z hlediska možností zabránit vzniku nehody. Tento důkaz byl odmítnut a poněvadž ani žalovaný toto pochybení nenapravit, nelze zatím objektivně a jednoznačně věc uzavřít tím, že předmětnou nehodu zavinila stěžovatelka.

Z pohledu těchto námitek je dle stěžovatelky tvrzení soudu o nějaké nedodržení bezpečného odstupu a odkaz na rozsudek Krajského soudu v Ostravě, který se mimochodem na daný případ vůbec nedá aplikovat, pouze důkazem toho, že se zatím žádný z orgánů, který v této věci rozhodoval, neseznámil náležitě s provedenými důkazy, resp. s tím, co bylo jako důkazy zatím předkládáno. Nikdo se nezabýval závěry znalce z oboru soudního lékařství, které zpochybňují jak samotnou objektivní existenci zranění, tak i možnost zranění výlučně v souvislosti s kontaktem mezi chodkyní a vozidlem stěžovatelky. S ohledem na výše uvedené navrhuje stěžovatelka aby Nejvyšší správní soud napadený rozsudek zrušil a věc krajskému soudu vrátil k dalšímu řízení.

Žalovaný se ke kasační stížnosti nevyjádřil.

Kasační stížnost je podle ustanovení § 102 a násl. s. ř. s. přípustná a jsou v ní namítány důvody odpovídající ustanovení § 103 odst. 1 písm. b) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále „s. ř. s.“). Jejím rozsahem a důvody je Nejvyšší správní soud podle ustanovení § 109 odst. 2 a 3 s. ř. s. vázán.

Kasační stížnost je důvodná.

Nejvyšší správní soud dospěl k názoru, že pro závěry, které krajský soud v projednávané věci učinil, není zcela přesvědčivá opora ve spise. Jeho argumentaci proto shledal Nejvyšší správní soud nedostačující pro soud o vině stěžovatelky, resp. o tom, zda byl v dané věci spáchán přestupek porušením ustanovení § 4 písm. a) zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů (dále jen zákon o silničním provozu), či nikoli, jakož i to, zda bylo namístě aplikovat ustanovení § 22 odst. 1 písm. h) zákona č. č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění účinném k datu, kdy mělo dojít ke spáchání přestupku (dále jen zákon o přestupcích).

Podle ust. § 4 písm. a) zákona o silničním provozu při účasti na provozu na pozemních komunikacích je každý povinen chovat se ohleduplně a ukázněně, aby svým jednáním neohrožoval život, zdraví nebo majetek jiných osob ani svůj vlastní, aby nepoškozoval životní prostředí ani neohrožoval život zvířat, své chování je povinen přizpůsobit zejména stavebnímu a dopravně technickému stavu pozemní komunikace,

povětrnostním podmínkám, situaci v provozu na pozemních komunikacích, svým schopnostem a svému zdravotnímu stavu.

Podle ustanovení § 22 odst. 1 písm. h) zákona o přestupcích (ve znění účinném v době jeho tvrzeného spáchání), se přestupku dopustí ten, kdo v provozu na pozemních komunikacích porušením zvláštního právního předpisu (zákon o silničním provozu) způsobí dopravní nehodu, při které dojde k usmrcení nebo zranění osoby. Zákonem č. 215/2007 Sb. s účinností od 22. 8. 2007 došlo ke změně v citaci uvedeného ustanovení následovně: „při které je jinému ublíženo na zdraví“. Nové znění jednak mělo odstranit nežádoucí duplicitu, vzhledem k tomu, že jednání řidiče, který usmrtí jinou osobu, je trestným činem dle trestního zákona a tedy už nebude postihováno dle zákona o přestupcích, dále upravilo skutkovou podstatu tak, aby byl řidič potrestán v případě, kdy způsobí zranění jiné osoby, nikoliv sám sobě (viz důvodová zpráva k zákonu č. 215/2007 Sb.).

Žalovaný dospěl k jednoznačnému závěru o tom, že stěžovatelka porušila zvláštní předpis, přitom uvedl, že zranění osoby je tak vážný zásah do tělesné integrity člověka, že i pouze možnost, že se tak stane, je nepřijatelná. Skutečnost, že se stěžovatelka pohybovala se svým vozidlem minimální rychlostí, označil přitom za nedostačující.

Krajský soud v odůvodnění rozsudku, v němž zejména obsáhle cituje příslušnou právní úpravu a poté popisuje skutkový děj, pouze konstatuje, že pro aplikaci ust. § 22 odst. 1 písm. h) přestupkového zákona: „*není rozhodující závažnost utrpěného zranění ani skutečnost, zda poškozená následkem střetu upadla, či klekla,...*“ Dále cituje z rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 13. 12. 2007, č. j. 58 Ca 77/07 - 20, dle kterého „*o zranění se jedná tehdy, pokud takovéto zranění má vliv na obvyklou činnost či obvyklý způsob života poškozené.*“ Své odůvodnění dále krajský soud opírá o jiný rozsudek Krajského soudu v Ostravě ze dne 27. 11. 2007, č. j. 58 Ca 16/2007 - 29, z něhož cituje: „*jestliže žalobkyně řídila motorové vozidlo, aniž by dodržela dostatečnou bezpečnostní vzdálenost a následně došlo ke střetu s osobou, která byla zraněna, je takové jednání přestupkem dle § 22 odst. 1 písm. h) zákona o přestupcích.*“

Dle závěru krajského soudu tak není rozhodující, zda kontaktu chodkyně s vozidlem předcházela její pohyb směrem do vozovky či nikoliv, stejně tak není rozhodující závažnost a charakter zranění, resp. závažnost ublížení na zdraví. S takovým závěrem, však Nejvyšší správní soud zásadně nesouhlasí. Není pravdou, že je zcela irrelevantní míra zavinění na straně poškozené. Stejně tak nelze odhlédnout od hodnocení závažnosti zranění pro účely aplikace ust. § 22 odst. 1 písm. h) zákona o přestupcích v relevantním znění pro posuzovanou věc.

Přestupkem je protiprávní jednání, jehož znaky jsou stanoveny zákonem. V řízení o přestupku je rozhodováno o vině a trestu za porušení práva, je proto třeba zkoumat naplnění obecných znaků přestupku, a to především, zda jednání pachatele bylo v rozporu s právem, tj. zda byla porušena nebo nesplněna právní povinnost stanovená zákonem, ale také zda je naplněna otázka zavinění, jakož i naplnění předpokladů pro uložení sankce a její výše. Při zkoumání odpovědnosti za přestupek je správní orgán povinen zjišťovat nejen naplnění formální stránky přestupku, ale i naplnění jeho materiální stránky, vyjádřené v §

2 odst. 1 zákona o přestupcích, slovy „jednání, které porušuje nebo ohrožuje zájem společnosti“.

Sporná ve věci je především otázka skutková, neboť nebylo spolehlivě zjištěno, jak ke střetu došlo. Zatímco poškozená uvádí na jednom místě, že stála před stánkem zády k vozidlu a pojednou ucítla náraz do levé nohy těsně nad kotník, na jiném místě se ve spise přitom uvádí, že byla zachycena levým blatníkem do levého boku, v lékařském nálezu ze dne 9. 7. 2006 se konstatuje, že „pacientka uvádí, že dne 9. 7. 2006 na pouti v Luhačovicích stála u stánku a nacouval do ní zezadu osobní automobil.“ Naproti tomu stěžovatelka uvádí, že: *„chodkyni zřetelně viděla stát zády k ní, bylo tam místo na projetí když se rozjížděla, udělala chodkyně útok stranou doprava a došlo ke střetu s vozidlem. Poškozená neupadla, pouze si klekla, přitom stěžovatelka vystoupila z vozidla a šla k ní, poškozená se již sama postavila s tím, že jí nic není...“* Stěžovatelka tedy tvrdí, že zachytila levou částí auta chodkyni, která bez rozhlédnutí vstoupila do jízdní dráhy.

Pro posouzení věci bylo proto nezbytné především postavit najisto, zda poškozená stála v klidu a stěžovatelka ji neopatrnou jízdou částí automobilu zachytila nebo poškozená do jízdní dráhy stěžovatelce náhle a bez rozhlédnutí vstoupila. Tuto otázku však správní orgány ani krajský soud nevyřešily.

Aby skutek mohl být kvalifikován jako přestupek proti bezpečnosti a plynulosti provozu na pozemních komunikacích podle § 22 odst. 1 písm. h) zákona o přestupcích, musí být v přestupkovém řízení dokazováním zjištěno, že jsou naplněny všechny znaky jeho skutkové podstaty i podle § 4 písm. a) zákona o silničním provozu. Při posuzování, zda byl spáchán přestupek podle výše citovaného ustanovení zákona o přestupcích, je třeba přitom vzít v úvahu i stupeň společenské nebezpečnosti. Rovněž ne každé zranění vzniklé při dopravní nehodě, je předpokladem pro automatickou aplikaci tohoto ustanovení.

Nejvyšší správní soud při posouzení věci vycházel především ze zásad, na nichž je postaveno správní řízení, a zvláště pak oblast správního trestání. Zásadou, ve smyslu které je pak třeba interpretovat příslušná ustanovení jednotlivých právních předpisů, jimiž je řízení ovládáno, je zásada materiální pravdy. Jejím konkrétním výrazem je povinnost správního orgánu zjistit v rámci každé fáze správního řízení přesně a úplně skutečný stav věci a k tomu si opatřit potřebné podklady pro rozhodnutí.

Důkazní břemeno k prokázání, že jednání majícího znaky skutkové podstaty přestupku se dopustil obviněný z přestupku, nese správní orgán. Postupuje přitom dle ust. § 3 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád (dále s. ř. s.), tak, aby byl zjištěn stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti, a to v rozsahu, který je nezbytný pro soulad jeho úkonu s požadavky uvedenými v § 2 s. ř. s., tedy se zásadou legality, zásadou zákazu zneužití pravomoci, resp. zákazu zneužití správní úvahy, zásadou proporcionality a ochrany dobré víry, zásadou ochrany veřejného zájmu a zásadou nestranného přístupu, resp. formální spravedlnosti. Jak již uvedl Nejvyšší správní soud např. v rozsudku ze dne 24. 5. 2005. č. j. 2 As 46/2005 - 55 (přístupno na www.nssoud.cz): *„Obviněnému z přestupku proto k tomu, aby nemohl být za přestupek postižen, postačí, aby o otázce, kdo se uvedeného jednání dopustil, vznikla rozumná pochybnost; nemusí se tedy vyvíňovat, tj. prokázat, že se protiprávního jednání nedopustil.“*

Stěžovatelku proto nebylo lze uznat vinnou ze spáchání přestupku pouze na základě „míry pravděpodobnosti“ zjištěného skutkového stavu. Lze-li připustit, že se děj, v němž je spatřován přestupek, mohl odehrát i jinak, přitom tato skutečnost je ze spisu zjevná, musí správní orgány při svém rozhodování vyjít z obecně uznávané zásady jakéhokoli trestání vůbec, a to in dubio pro reo, a rozhodnout v pochybnostech ve prospěch obviněného ze spáchání přestupku, přestože zákon o přestupcích, výslovně nestanoví užití analogie z trestního práva. Její nepoužití v neprospěch obviněného by však bylo v rozporu se zásadou rovnosti.

Ve věci není sporu o tom, že dne 9. 7. 2006 došlo ke střetu vozidla stěžovatelky s poškozenou ani to, že poškozená prezentovala poranění, k němuž došlo v důsledku jejího upadnutí. Lze přitom důvodně mít za to, že k pádu došlo v přímé souvislosti se střetem s vozidlem, jinými slovy, pokud by k tomuto střetu nedošlo, poškozená by si v důsledku pádu zranění nepřivodila. Nejvyšší správní soud není s žalovaným ve sporu ani v tom, že pohybovala-li se stěžovatelka v místě, kde se nachází větší množství chodců v důsledku stánkového prodeje (konání pouti), bylo třeba počínat si s maximální opatrností, pohyb chodců předvídat a tomuto stavu přizpůsobit rychlost i způsob jízdy. Nelze však již zcela přisvědčit konstatování, které žalovaný uvádí na str. 5 svého rozhodnutí, *„že nelze po chodcích, kteří prochází mezi stánky a obhlíží zboží, popř. se občerstvují, v místech, kam je vjezd automobilů až na výjimky zakázán, aby se před každým krokem ohlíželi, zda náhodou tudy nejede auto.“* Nutno totiž brát v potaz, že podle ust. § 2 písm. a) zákona o silničním provozu je účastníkem provozu na pozemních komunikacích každý, kdo se přímým způsobem účastní provozu na pozemních komunikacích, tedy i chodec. Povinnosti stanovené cit. zákonem v § 4, proto bez výhrady dopadají i na chodce, v daném případě pohybující se na komunikaci s možností výskytu motorových vozidel. Jakkoli byl na předmětné komunikaci vjezd motorových vozidel omezen, resp. pohybovala se tam pouze vozidla s vydaným povolením, bylo povinností chodců počínat si s maximální mírou opatrnosti, neboť i on musí předpokládat, že dopravní prostředek se zde může pohybovat. Úvaha správního orgánu o tom, že úkrok stranou či vzad lze u člověka stojícího zády k jízdní dráze kdykoli očekávat, je zcela jistě logická, Nelze však bez dalšího automaticky vinit ze spáchání přestupku řidiče automobilu, který, jakkoli takové chování chodce předvídá, nemůže již střetu nijak zabránit. Náhlé pohyby a nestandardní chování chodců lze jistě např. důvodně očekávat a je nutno je i předvídat např. u účastníků silničního provozu indisponovaných, až již v důsledku např. tělesného postižení (např. pohybujících se na vozíku) nebo u chodců zjevně a viditelně jinak indisponovaných. Není sporu o tom, že v takovém případě nepostačí pouhá „předvídatelnost“ a řidič by měl již jen pouhou možnost bezprostředně hrozícího střetu eliminovat např. tím, že krátce zatroubí, popř. zcela zastaví. Nelze však v projednávané věci vyčítat stěžovatelce, že nepoužila klaksonu nebo světelné výstrahy v situaci, kdy chodkyně stála v klidu u stánku a prohlížela si zboží, nadto otočená zády k vozovce a nic nenasvědčovalo tomu, že by do ní hodlala vstoupit. Dle dedukcí žalovaného by bylo možno dospět i poněkud absurdnímu závěru, totiž že stěžovatelka projíždějící předmětnou trasou by měla z důvodu opatrnosti a předvídatelnosti používat klaksonu po celou dobu jízdy po dané komunikaci (přitom použití světelné signalizace u chodce stojícího zády k jízdní dráze, lze přitom v dané věci stěží považovat za smysluplné a účinné).

Pro naplnění skutkové podstaty přestupku je určení zavinění jakožto obligatorního znaku jeho subjektivní stránky nezbytné. Jak již uvedl Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 2. 8. 2006, č. j. 3 As 24/2005 - 73, (přístupno na www.nssoud.cz), zavinění stěžovatelky nutno posuzovat také s ohledem na tzv. princip omezené důvěry, podle něhož po účastníkovi silničního provozu nelze spravedlivě požadovat, aby bez dalšího předpokládal možné porušení pravidel tohoto provozu jinými účastníky a aby tomu přizpůsobil své počínání (viz usnesení Nejvyššího soudu ze dne 20. 10. 2004, sp. zn. 5 Tdo 1173/2004, č. 8/2005 Sb. NS, které dále rozvádí posuzování spoluviny, a právní názor, že povinnost přednosti není právem absolutním za každých okolností a ten, kdo porušil výrazným způsobem pravidla provozu na pozemních komunikacích, se principu omezené důvěry nemůže dovolávat; toto pravidlo představuje z uvedené zásady přednosti výjimku). Připomenout lze též novější judikaturu Nejvyššího soudu, např. rozhodnutí ze dne 13. 6. 2007, sp. zn. 3 Tdo 593/2007, dostupné na www.nssoud.cz, případně v jeho odůvodnění citovaná další rozhodnutí (viz též rozsudek NSS ze dne 30. 1. 2007, č. j. 5 As 41/2006 - 86).

Správní orgán, jakkoli se tvrzení účastníků dopravní nehody skutkově rozcházela, neprovedl výslech jiných svědků než pouze poškozené, byť její postavení svědka je diskutabilní, tvrdí-li tato, že stála zády k vozovce a ucítila až náraz. Zjevně tedy způsob jízdy stěžovatelky nemohla vidět a hodnověrně popsat. Přitom právě svědek je osoba, která popisuje skutečnost tak, jak ji sama vlastními smysly vnímala, v daném případě viděla. Správnímu orgánu nic nebránilo obstarat si výpovědi dalších případných svědků. Konstatování, že se mu nepodařilo další svědky vyslechnout je třeba odmítnout, a to zejména za situace, kdy ke konfliktu došlo v době konání pouti, kdy se v bezprostředním okolí pohybovalo množství prodávajících (včetně prodavače stánku u něhož poškozená stála), tak i ostatních chodců. Nelze ani, při hodnocení výpovědi poškozené přehlédnout to, že k výsledku se dostavila až dne 9. 10. 2006. Zde uvedla, že stála u stánku, prohlížela si zboží a potom ucítila náraz do levé nohy do její spodní části nad kotník (na jiném místě se uvádí, že ke střetu došlo levým blatníkem do levého boku). V hlášení úrazu vystaveném Dr. Č. ze dne 9. 7. 2006 z úrazové ambulance se uvádí: „... *dnes v Luhačovicích byla poraněna jako chodec os. autem na pravém koleně a bérce. Řidiče nezná.*“

Na základě výše uvedeného není zřejmé, na základě jakých skutečností dospěly správní orgány k tomu, že bylo dostatečně prokázáno, že stěžovatelka porušila ust. § 4 písm. a) zákona o silničním provozu a dopustila se tím spáchání přestupku dle § 22 odst. 1 písm. h) zákona o přestupcích. Zcela bez významu jsou zde spekulace správních orgánů o tom, zda stěžovatelka, která do místa svého zaměstnání, kam v danou dobu odjížděla, měla blízko a měla tedy situaci v místě konání pouti vyhodnotit tak, že vozidlo nemusela použít.

Lze tak uzavřít, že pro posouzení správnosti uvažování správního orgánu a poté i krajského soudu bylo klíčové zjištění skutečnosti, zda stěžovatelka svojí neopatrnou jízdou narazila do stojící chodkyně nebo tato jí do dráhy náhle bez rozhlédnutí vstoupila. Tyto otázky zůstaly neobjasněny a vyslovení viny pak mohlo být předčasné (srov. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 21. 3. 2007, sp. zn. 4 Tz 186/2006). Pokud nebyl skutkový stav dostatečně zjištěn, neměl správní orgán dostatečný podklad pro rozhodnutí a jeho řízení vykazuje vady, které nutně našly odraz i v rozhodnutí samotném. Příčina

nehody je zásadním skutkovým zjištěním pro zjištění zavinění a rozhodnutí o spáchání přestupku (viz také rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 3. 8. 2006, č. j. 2 As 41/2005 - 75, www.nssoud.cz).

Krajský soud pochybil, když setrval na skutkovém stavu tak, jak jej popsaly správní orgány, aniž by se zabýval např. i hodnocením korelace pohybu vozidla a chodkyně vytvořená pomocí programu PC CRASH na základě vstupních údajů, o které je zmiňováno ve správním spise, jakož dalšími námitkami uplatněnými v žalobě, mimo jiné i otázkou příčinné souvislosti vzniku poranění a jeho povahou.

Co se týče samotného hodnocení poranění, musí Nejvyšší správní soud konstatovat, že ani tato otázka nebyla náležitě posouzena. Jakkoli krajský soud cituje a odkazuje na rozsudek Krajského soudu v Ostravě, podle kterého *„o zranění se jedná tehdy, pokud takovéto zranění má vliv na obvyklou činnost či obvyklý způsob života poškozené“*, touto otázkou se vůbec ve svém odůvodnění nezabýval, resp. přijal názor zcela opačný, totiž, že každé poranění je poškozením na zdraví.

Stěžovatelka namítá, že nárazem do levého boku chodkyně stojící zády k vozovce nemohlo dojít ke zranění jejího pravého bérce, přitom na levé noze ani na levém boku žádná zranění chodkyně neměla. Není, dle názoru Nejvyššího správního soudu, rozhodné, zda poranění bylo způsobeno přímo tlakem nárazníku nebo blatníku, zda tedy došlo k fyzickému střetu anebo chodkyně upadla v důsledku leknutí nebo dalšího nárazu. Jakkoli mechanismus vzniku zranění vzbuzuje pochybnosti, toto bylo v lékařských zprávách popsáno, nutno však připustit, že i zde existují nesrovnalosti, co do jeho vzniku a dalších průvodních znaků.

Znalecký posudek č. 99 ze dne 18. 11. 2006 zpracovaný znalcem MUDr. Jiřím Tesařem, CSc. mimo jiné konstatuje že mělo dojít *„k lehkému naražení přední části vozidla do bérce poškozené, bylo provedeno šest roentgenových snímků kolena, hlezna, bérce a nártu, na snímcích nebylo prokázáno úrazových změn, při klinickém vyšetření byla v popředí jen tlaková bolestivost horní třetiny lýtky, jinak byl klinický nález na kolenním, hlezenním kloubu, na bérce i nártu zcela negativní. Ze zdravotního a soudně lékařského hlediska se jednalo o velmi lehké porušení tělesné integrity, které spočívalo v pohmoždění zevní strany bérce vpravo s naznačeným podkožním krevním výronem. O omezení v obvyklém způsobu života, ať lehké nebo dokonce těžké se v tomto konkrétním případě nejednalo, poškozená byla plně schopna se o sebe po celou dobu postarat a nevyžadovala pomoc dalších osob, také se poměrně dobře pohybovala.“* Dále se posudku uvádí, že *„při prvním ošetření na úrazové ambulanci dne 9. 7. 2006 nebylo zjištěno žádných objektivních poškození, nebylo zde oděrek ani podkožního krevního výronu. Diagnóza pohmoždění bérce vpravo je tedy stanovena na podkladě výčtu subjektivních potíží, v tomto případě bolestivosti. Při kontrole po týdnu na ambulanci byl konstatován v horní třetině bérce vpravo odeznívající podkožní krevní výron. Toto poškození mohlo vzniknout i později, než při nárazu automobilem, stejně tak může jít o následek menšího nárazu tupým předmětem do bérce. Vzhledem k tomu, že náraz byl zřejmě malý, podkožní hematom také je tak malý, že při akutním vyšetření nebyl patrný a manifestoval se v malé míře až po týdnu při kontrole u praktického lékaře.... Porušení tělesné integrity nevyžaduje žádné léčení...“*

Není pochyb o tom, že již i samotný hematoma je ze zdravotního hlediska poraněním, neboť, jakkoli nemusí být porušen kožní kryt, jak tomu bylo i v projednávané věci, dochází k poškození tkáně. Vnější projevy se liší podle toho, do jaké hloubky byly tkáně poškozeny, hlavním klinickým parametrem přitom je bolest udávaná poškozeným. Vznik hematoma přitom závisí i na individuální dispozici jedince. Krvácení do některých tkání může znamenat omezení hybnosti, popř. otoky. Zpravidla se hematoma časem bez následků vstřebá, nelze však vyloučit ani klinické potíže.

Jak vyplynulo ze spisu, v případě poškozené se jednalo o velmi lehké poranění bez jakýchkoli následků na zdraví a omezení hybnosti.

Pro závěr o existenci zranění jako následku přestupku ve smyslu § 22 odst. 1 písm. h) zákona o přestupcích, nestačí jen subjektivní pocit poškozeného, ale změny zdravotního stavu musí být odpovídajícím způsobem objektivizované především lékařskými zprávami či posudky. Závěr o charakteru a závažnosti újmy na zdraví je sice závěrem právním, musí však mít podklad ve zjištěných rozhodujících skutkových okolnostech. Z lékařských zpráv však nevyplynulo nic, co by svědčilo pro takové hodnocení zranění poškozené, jaké mu přisoudily správní orgány a poté i krajský soud.

Z prvotních lékařských zpráv vyplývá, že zranění poškozené je popsáno jako zhmoždění pravého bérce bez bližší specifikace a bez objektivně prokazaného a popsaného lékařského nálezu. Toto zranění bylo diagnostikováno pouze na základě subjektivních údajů udávaných poškozenou, která udávala pouze bolestivost, aniž by při vyšetření bylo zjištěno jakékoliv objektivně zjistitelné zranění, a to ani v místech přímého nárazu (přitom zejm. v těchto místech by bylo logické očekávat vznik podlitiny – hematoma). Jak vyplývá z protokolu o silniční nehodě, sama poškozená chodkyně uvedla, že zranění způsobené při dopravní nehodě ze dne 9. 7. 2006 ji nijak neomezovalo v běžném způsobu života a mohla se o sebe normálně postarat. V lékařské zprávě je na otázku jakými obtížemi se zranění projevovalo, jak dlouho obtíže trvaly, jakým způsobem omezily obvyklý způsob života zraněné a na jakou dobu uvedena odpověď, že se jedná o mírnou bolestivost, jinak bez omezení, bolest cca 4 - 5 dní. Z lékařské zprávy vyplývá, že dne 17. 7. 2006 přišla chodkyně na kontrolu, kdy byl zjištěn odeznívající podkožní hematoma v horní třetině pravého bérce.

Poškozená sice uvádí, že dostala stahovací obvaz a berle, které nosila 14 (16) dní, z kopie ambulantního záznamu úrazové ambulance však nutnost používání těchto pomůcek v souvislosti s poraněním, které bylo důvodem návštěvy lékaře, nevyplyvá. Žalovaný neřešil závažnost utrpeného zranění, o skutečnosti, že o berlích není zmínka v lékařské zprávě, pouze spekuloval, že poškozená uvedené pomůcky vlastní, tudíž nebylo třeba, aby jí je lékař předepisoval. Používání berlí nebylo prokázáno a toto tvrzení tedy nemá oporu ve spisu.

Výše popsané skutečnosti, tak jak byly seznány ze spisu a tak jak byly zjištěny a hodnoceny v průběhu správního řízení, a poté konstatovány krajským soudem, dle názoru Nejvyššího správního soudu, nenasvědčují tomu, že by zranění poškozené (samotný hematoma) mělo vliv na obvyklou činnost či obvyklý způsob života poškozené a mohlo tak dosáhnout již takové intenzity, která by odůvodňovala interpretaci tohoto pojmu pro účely ust. 22 odst. 1 písm. h) zákona o přestupcích.

V souzené věci Nejvyšší správní soud shledal, že Krajský soud v Brně pochybil, když bez dalšího setrval na skutkovém i právním hodnocení, které učinil žalovaný a žalobu stěžovatelky zamítl.

Nejvyšší správní soud, s přihlédnutím k výše uvedenému odůvodnění, dospěl k závěru, že skutková podstata, z níž správní orgán v napadeném rozhodnutí vycházel nemá oporu ve spisech nebo je s nimi v rozporu (ustanovení § 103 odst. 1 písm. b/ s. ř. s.), a proto postupem dle ustanovení § 110 odst. 1 s. ř. s. napadený rozsudek zrušil a věc vrátil krajskému soudu k dalšímu řízení.

Krajský soud v Brně je v dalším řízení vázán právním názorem vysloveným Nejvyšším správním soudem v tomto rozsudku (ustanovení § 110 odst. 3 s. ř. s.).

V novém rozhodnutí rozhodne Krajský soud v Brně i o náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti (ustanovení § 110 odst. 2 s. ř. s.).

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 28. srpna 2008

JUDr. Lenka Matyášová
předsedkyně senátu